

**CENTRUM
POLITYK
PUBLICZNYCH**

Wybrane dane dotyczące sytuacji społeczno-gospodarczej województwa małopolskiego

Rewitalizacja w gminach województwa małopolskiego

Paweł Hałat

Kraków, wrzesień 2026

Spis treści

Komentarz do danych.....	3
Gminy podejmujące działania rewitalizacyjne	5
Obszary zdegradowane	8
Obszary rewitalizacji.....	12
Przedsięwzięcia z zakresu rewitalizacji.....	19
Finansowanie rewitalizacji	22
Wybrane efekty rewitalizacji.....	27

Komentarz do danych

Działania rewitalizacyjne w polskich miastach prowadzone były od lat 90. XX w., a uporządkowała je ustawa z 2015 r., wprowadzając m.in. prawną definicję rewitalizacji jako proces wyprowadzania ze stanu kryzysowego obszarów zdegradowanych, prowadzony w sposób kompleksowy, poprzez zintegrowane działania na rzecz lokalnej społeczności, przestrzeni i gospodarki, skoncentrowane terytorialnie, prowadzone przez interesariuszy rewitalizacji na podstawie gminnego programu rewitalizacji (GPR)¹. W województwie małopolskim działania rewitalizacyjne w 2025 r. prowadziło 41 gmin – ich liczba znacznie spadła w 2024 r. kiedy straciły ważność programy rewitalizacji inne niż GPR zgodne z wyżej wymienioną ustawą (Wykres 1). Podobny spadek zaobserwowano w całej Polsce – gminy, których programy straciły ważność nie zdążyły bądź nie są zainteresowane przygotowaniem GPR. Odsetek gmin z GPR w Małopolsce (22%) należy do niższych w kraju (Wykres 2). Programy rewitalizacji (GPR) posiadało tylko 40% miast w regionie, jednak większość dużych miast w regionie uchwaliło GPR, w tym wszystkie, poza Limanową miasta powiatowe (Rysunek 1).

Obszar zdegradowany w rozumieniu ustawy to część gminy znajdujący się w stanie kryzysowym z powodu koncentracji negatywnych zjawisk społecznych, współwystępujących z problemami gospodarczymi, środowiskowymi, przestrzennymi lub technicznymi, wyznaczany w drodze uchwały rady gminy poprzedzonej szczegółową diagnozą. Powierzchnia obszarów zdegradowanych w Małopolsce w 2025 r. wynosiła 89 tys. ha, co stanowiło niespełna 6% powierzchni regionu (Wykres 3). Zamieszkiwało je 490 tys. osób, czyli 14% mieszkańców województwa (Wykres 5). Po stracie ważności innych programów niż GPR powierzchnia i ludność wyznaczonych obszarów zdegradowanych drastycznie spadła (Wykres 3). Podobne zjawisko wystąpiło w większości województw. Choć powierzchnia obszarów zdegradowanych należy obecnie w Małopolsce do najmniejszych (Wykres 4), to liczba ludności na nich zamieszkałej jest stosunkowo duża (Wykres 6).

Obszar rewitalizacji obejmuje całość lub część obszaru zdegradowanego, cechuje się szczególną koncentracją negatywnych zjawisk, a z uwagi na istotne znaczenie dla rozwoju lokalnego, gmina zamierza prowadzić tam rewitalizację. Powierzchnia obszarów rewitalizacji w Małopolsce wynosiła w 2025 r. ponad 20 tys. ha (Wykres 8), a ich ludność – 230 tys. osób (Wykres 10). Z wcześniej wymienionych przyczyn obszary rewitalizacji skurczyły się znacząco, zarówno pod względem powierzchni, jak i ludności. Zjawisko to wystąpiło we wszystkich regionach – poza Opolszczyzną (Wykres 8, Wykres 11). Pod względem struktury funkcjonalnej na terenach rewitalizacji w gminach województwa największą powierzchnię stanowią wiejskie tereny mieszkaniowe, które stanowią ponad połowę wyznaczonych do rewitalizacji obszarów (Wykres 9). Wynika to z bardzo dużych obszarów wyznaczonych w niektórych gminach wiejskich i miejsko-wiejskich – największe (ponad 1,5 tys. ha) wyznaczono w gminie wiejskiej Bochnia oraz gminach Bochnia i Szczucin (Rysunek 2). Stosunkowo niewielkie obszary wyznaczono w większych miastach, jednak to tam mieszka największa liczba ludności

¹ Ustawa z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji (Dz.U. 2015 poz. 1777).

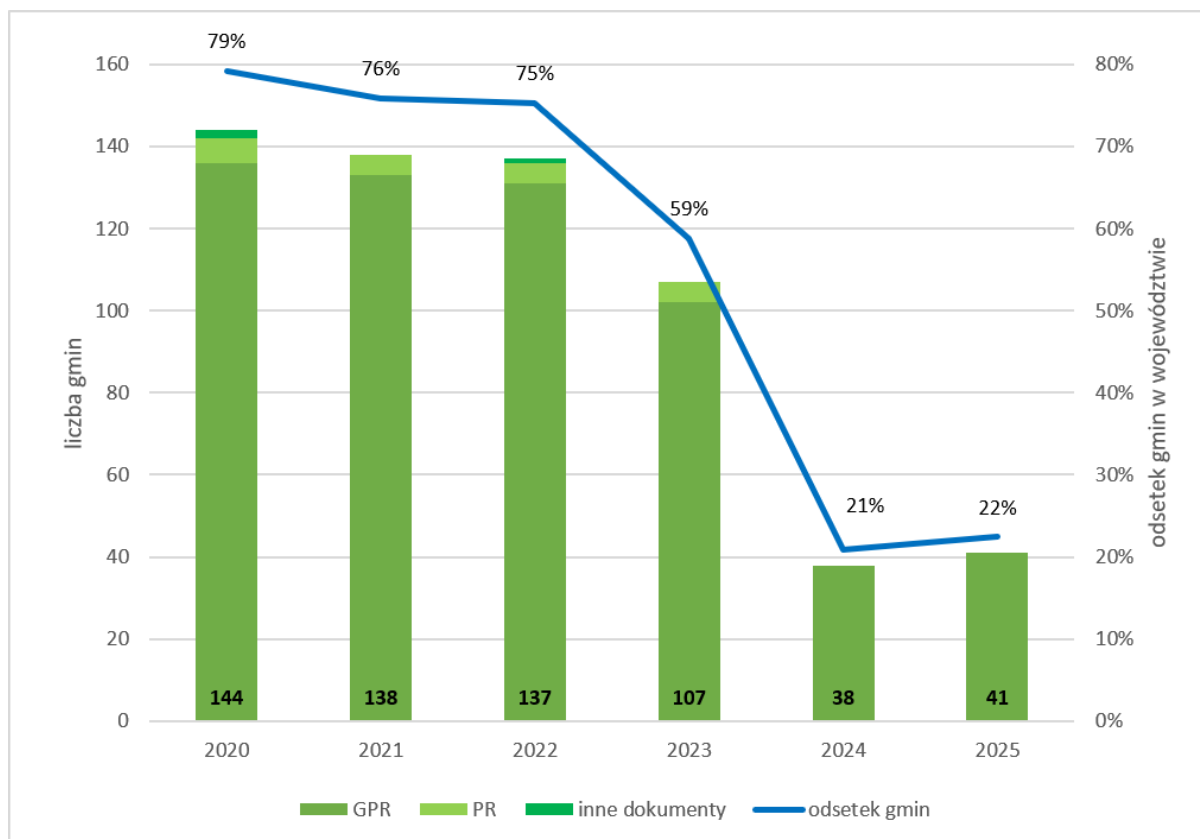
rewitalizowanych obszarów, w tym ponad 51 tys. w Krakowie i 25 tys. w Tarnowie (Rysunek 3).

Wraz ze spadkiem liczby gmin podejmujących działania rewitalizacyjne spadła także liczba zaplanowanych w obowiązujących programach rewitalizacji przedsięwzięć, z ponad 3,6 tys. w 2020 r. do nieco ponad tysiąca w ostatnich latach. Największą liczbę stanowiły przedsięwzięcia społeczne oraz techniczne (Wykres 12). Spadła także liczba przedsięwzięć realnie podejmowanych – w 2025 r. rozpoczęto ponad 200 przedsięwzięć, a ukończono zaledwie 47, kilkukrotnie mniej niż w latach wcześniejszych (Wykres 13). Pod względem liczby zakończonych przedsięwzięć rewitalizacyjnych w 2025 r. Małopolska plasowała się na szóstym miejscu – w 2020 r. była liderem (Wykres 14).

Pomimo znacznie mniejszej liczby programów na przedsięwzięcia rewitalizacji zaplanowano znaczące środki, łącznie w 2025 r. oszacowano potrzeby rewitalizacyjne na prawie 5,4 mld zł. Połowę tych środków – wg GPR – miałyby stanowić fundusze unijne. Warto także zauważyć, że spadł zaplanowany udział środków prywatnych – po 2023 r. szacowano go zaledwie na kilkanaście procent (Wykres 16). Pod względem potrzeb finansowych zdiagnozowanych w GPR województwo małopolskie znajdowało się na szóstej pozycji pośród regionów, jednak w przeliczeniu na mieszkańca obszaru rewitalizacji zaplanowano środki mniejsze niż średnia dla województw (Wykres 17). Realnie wydatkowane środki na przedsięwzięcia rewitalizacyjne znacznie spadły – w ostatnich latach wynosiły 100-150 mln zł rocznie, przy czym udział środków UE był niewielki (Wykres 18). Zdecydowanie największe środki na działania rewitalizacyjne zostały ujęte w GPR Krakowa (ponad 20% środków oszacowanych w regionie), a także w Oświęcimiu oraz Tarnowie, Bochni i Nowym Sączu. Znaczące kwoty planowano jednak także w niektórych mniejszych ośrodkach (Rysunek 4).

W najważniejszym w rewitalizacji wymiarze społecznym miarą efektów działań rewitalizacyjnych jest liczba osób, którym udzielono pomocy w ramach projektów. W ostatnim analizowanym roku wskaźnik ten znacznie wzrósł (do prawie 29 tys. osób, które otrzymały pomoc). W skali regionu ważnym efektem są nowe lub zmodernizowane obiekty infrastruktury społecznej. Znikoma jest natomiast liczba nowych (bezpośrednio utworzonych w ramach projektów) miejsc pracy (Wykres 19). W ramach działań poprawiających jakość środowiska należy natomiast wskazać likwidację pokryć azbestowych oraz wymianę źródeł ciepła w mieszkaniach (Wykres 20). W wymiarze przestrzenno-funkcjonalnym najważniejszym efektem są wyremontowane przestrzenie wspólne, a w technicznym – odnowione budynki, w tym termomodernizacja (Wykres 21).

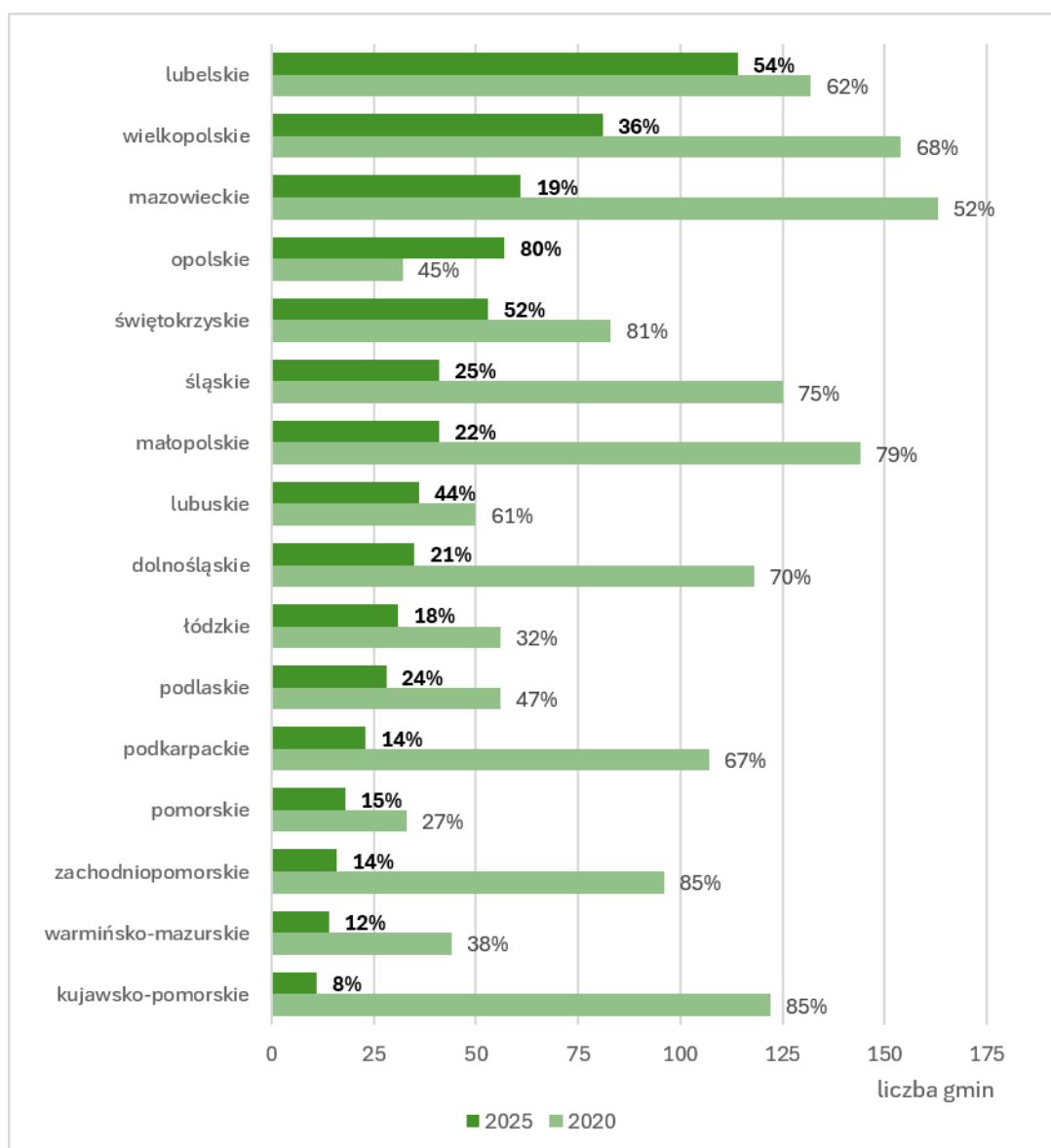
Gminy podejmujące działania rewitalizacyjne

Wykres 1. Gminy województwa małopolskiego podejmujące działania rewitalizacyjne w latach 2020-2025 wg rodzajów dokumentu²

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych GUS.

² GPR – gminny program rewitalizacji (zgodny z ustawą o rewitalizacji); PR – inny program rewitalizacji; inne dokumenty – np. strategie.

Wykres 2. Liczba i odsetek gmin prowadzących działania rewitalizacyjne w województwach w latach 2020 i 2025. Dla 2020 r. – na podstawie wszystkich rodzajów dokumentów, dla 2025 r. – dla GPR

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych GUS.

Legenda

programy rewitalizacji w 2020 r.
i gminne programy rewitalizacji w 2025

Gminy, które:

posiadały GPR w 2025 r.,
nie posiadały PR w 2020 r.

posiadały GPR w 2025 r.,
posiadały PR w 2020 r.

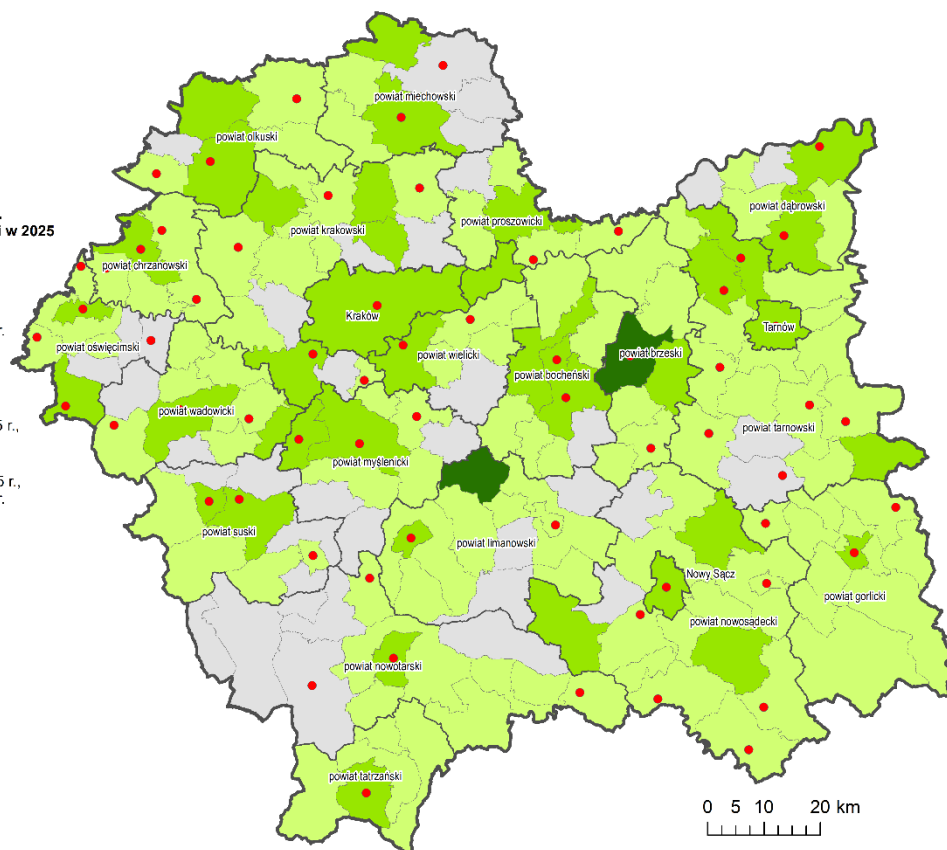
nie posiadały GPR w 2025 r.,
posiadały PR w 2020 r.

nie posiadały GPR w 2025 r.,
nie posiadały PR w 2020 r.

• miasta

— granice województwa

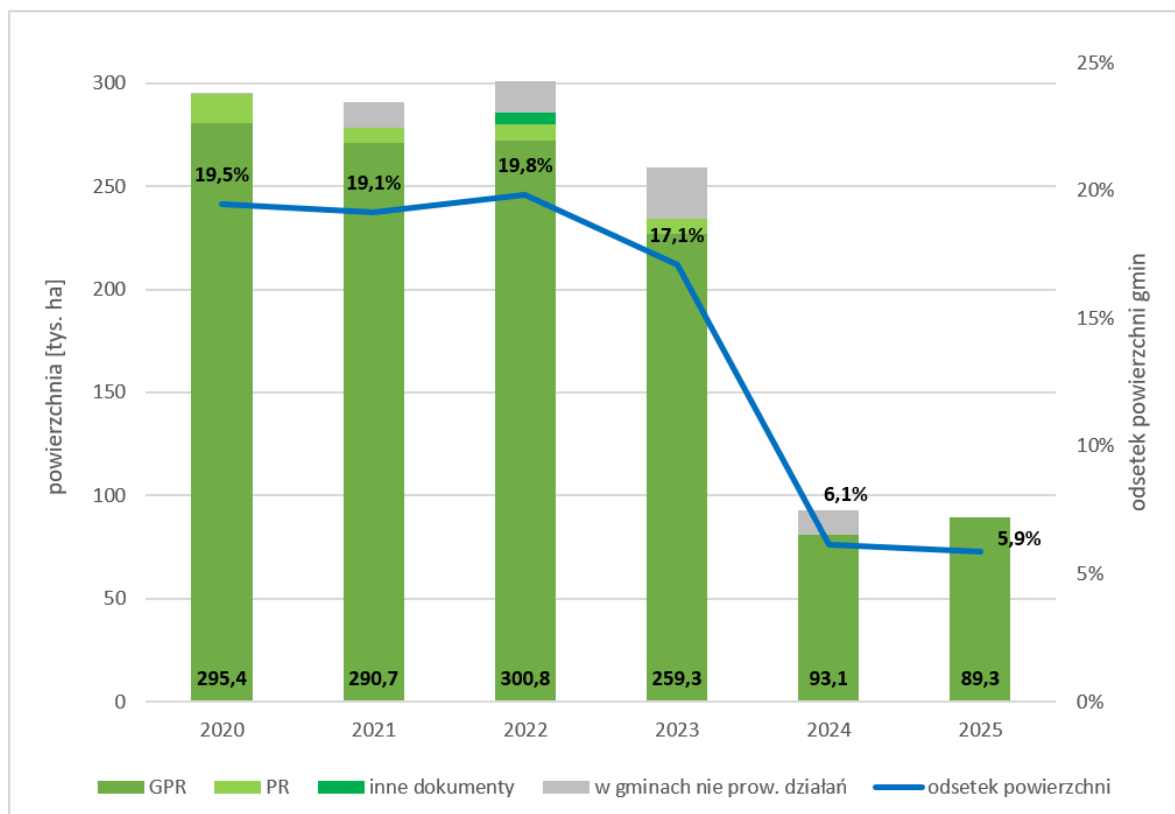
— granice powiatów

Rysunek 1. Programy rewitalizacji i gminne programy rewitalizacji (GPR) w latach 2020 i 2025 w gminach województwa małopolskiego

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych GUS.

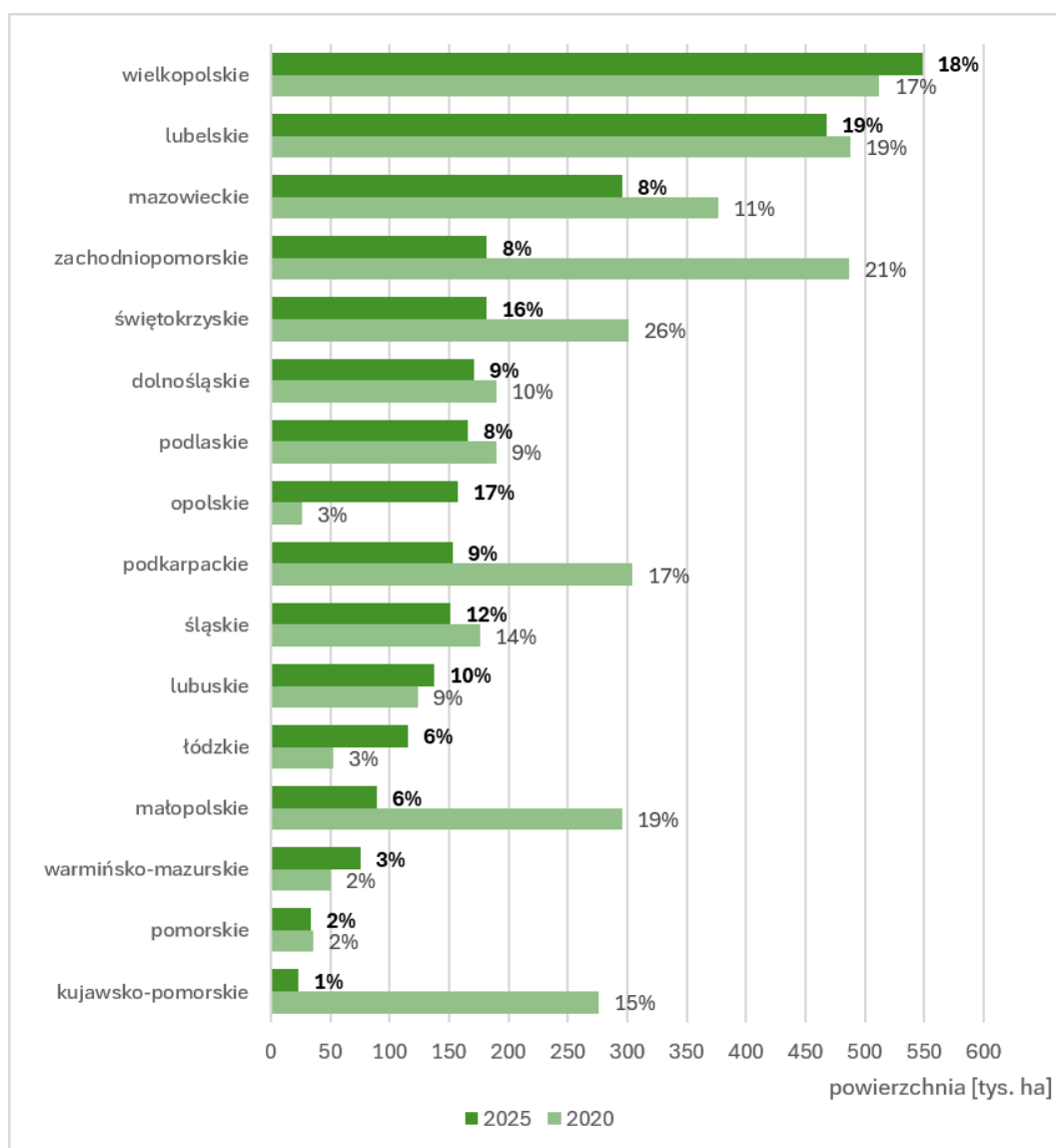
Obszary zdegradowane

Wykres 3. Powierzchnia obszarów zdegradowanych wyznaczonych przez gminy prowadzące działania rewitalizacyjne w województwie małopolskim w latach 2020-2025 wg rodzajów dokumentu³ oraz w gminach gdzie został wyznaczony ale działania nie były prowadzone

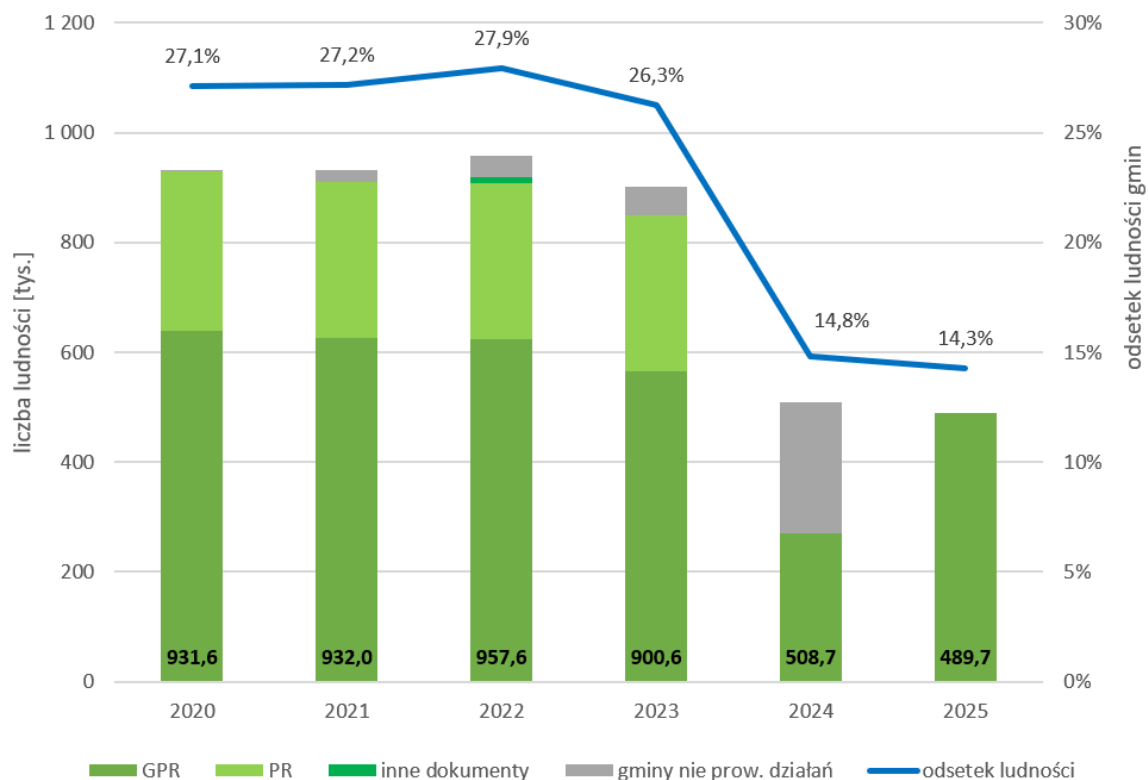
Źródło: Opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych GUS.

³ GPR – gminny program rewitalizacji (zgodny z ustawą o rewitalizacji); PR – inny program rewitalizacji; inne dokumenty – np. strategie.

Wykres 4. Powierzchnia obszarów zdegradowanych wyznaczonych przez gminy prowadzące działania rewitalizacyjne w województwach w latach 2020 i 2025. Dla 2020 r. – na podstawie wszystkich rodzajów dokumentów, dla 2025 r. – dla GPR.

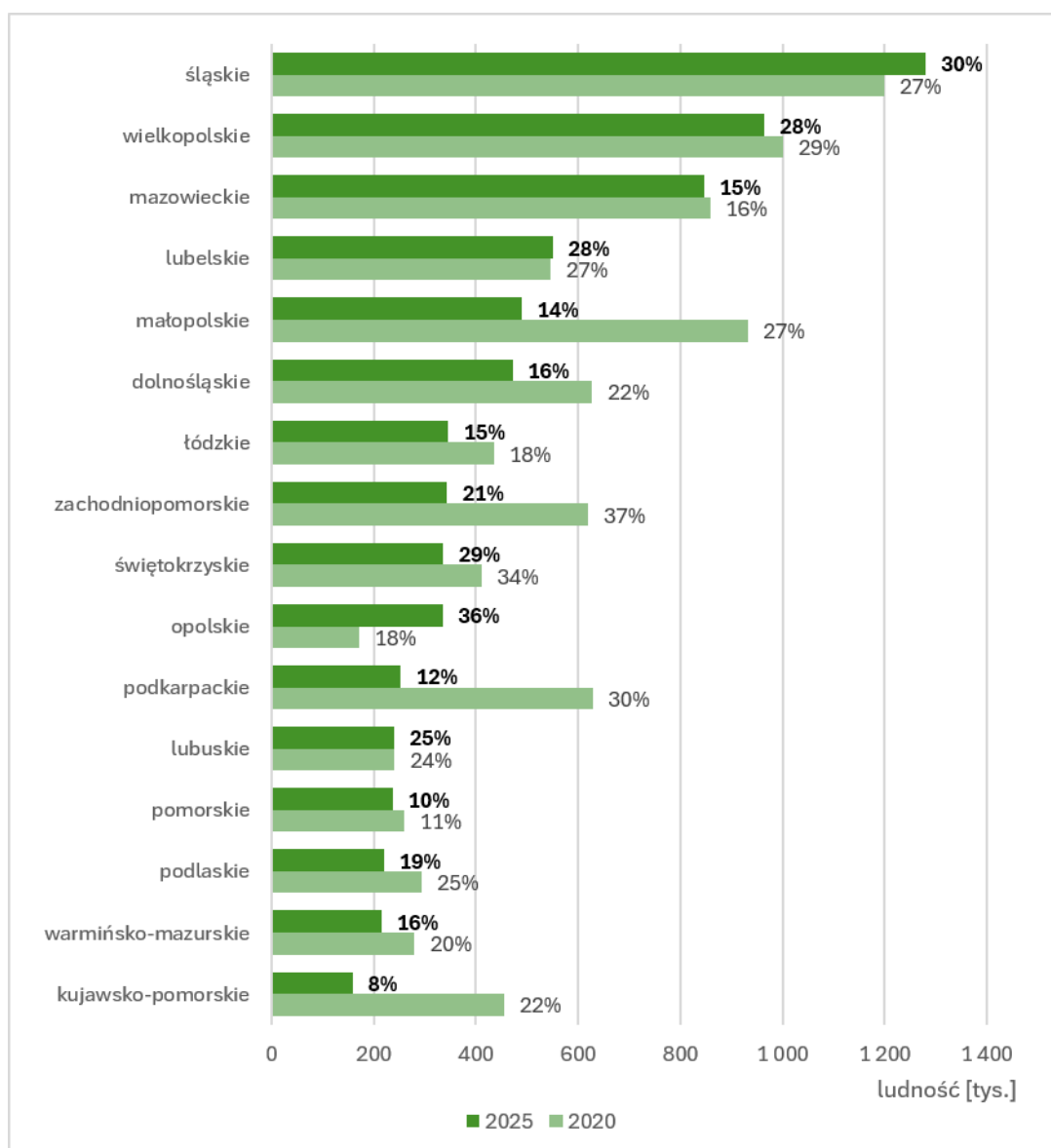
Źródło: Opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych GUS.

Wykres 5. Ludność obszarów zdegradowanych wyznaczonych przez gminy prowadzące działania rewitalizacyjne w województwie małopolskim w latach 2020-2025 wg rodzajów dokumentu⁴ oraz w gminach gdzie został wyznaczony ale działania nie były prowadzone

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych GUS.

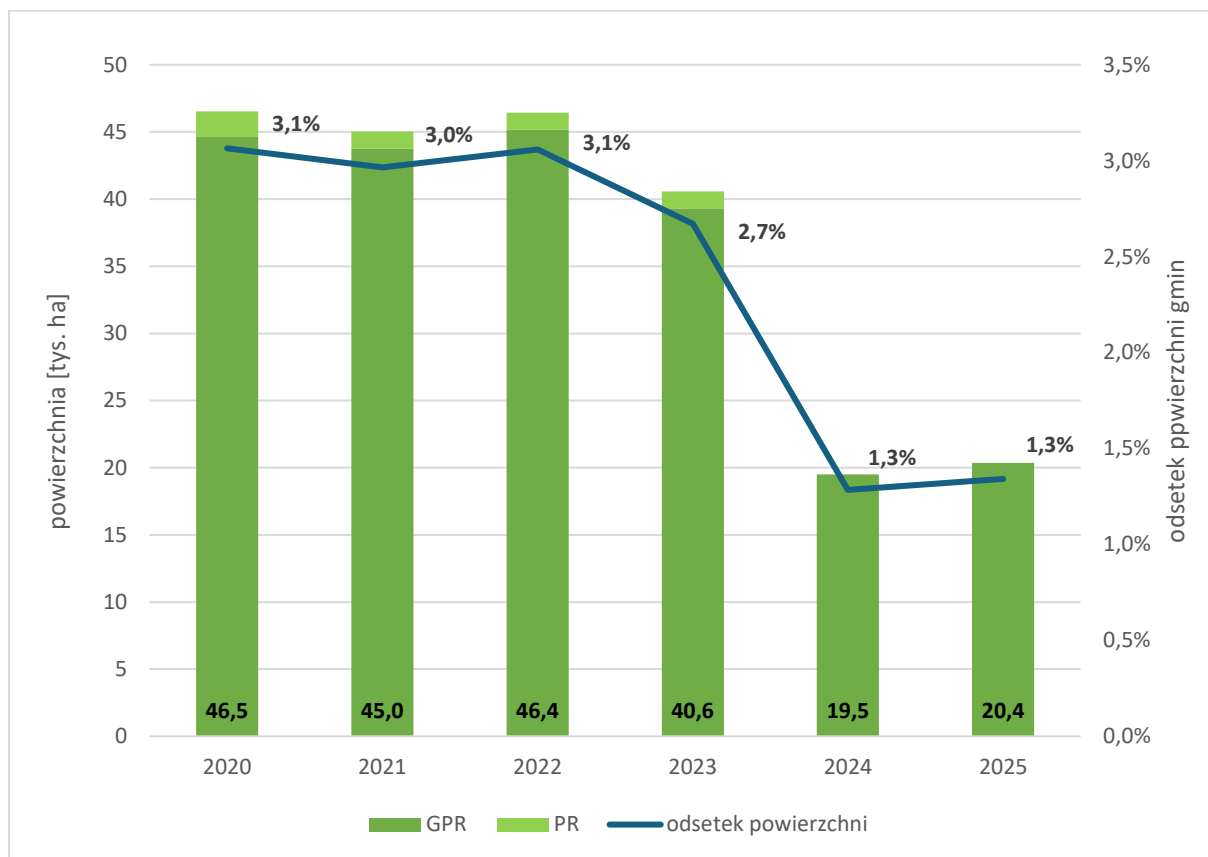
⁴ GPR – gminny program rewitalizacji (zgodny z ustawą o rewitalizacji); PR – inny program rewitalizacji; inne dokumenty – np. strategie.

Wykres 6. Ludność obszarów zdegradowanych wyznaczonych przez gminy prowadzące działania rewitalizacyjne w województwach w latach 2020 i 2025. Dla 2020 r. – na podstawie wszystkich rodzajów dokumentów, dla 2025 r. – dla GPR.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych GUS.

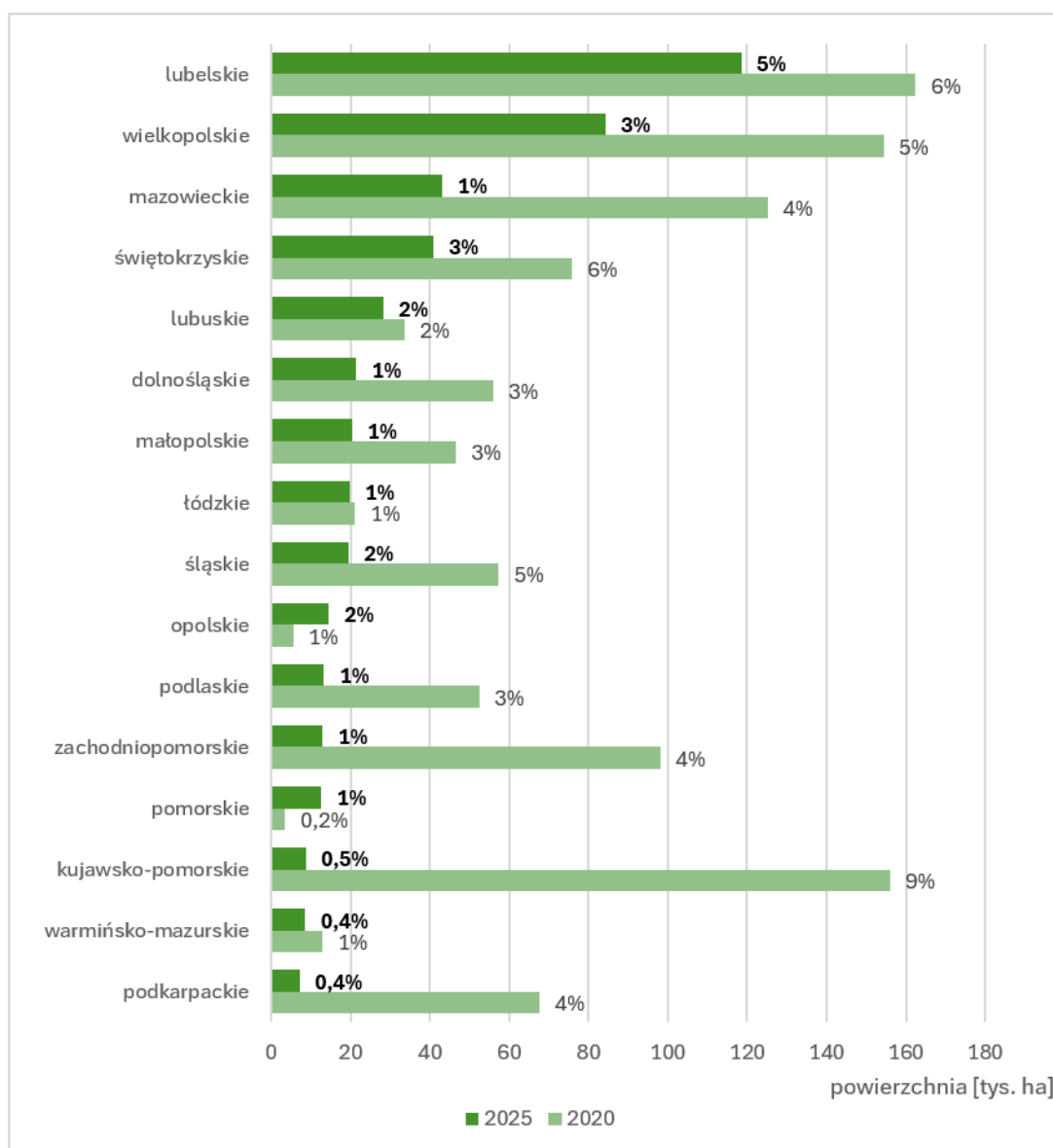
Obszary rewitalizacji

Wykres 7. Powierzchnia obszarów rewitalizacji wyznaczonych przez gminy prowadzące działania rewitalizacyjne w województwie małopolskim w latach 2020-2025 wg rodzajów dokumentu⁵

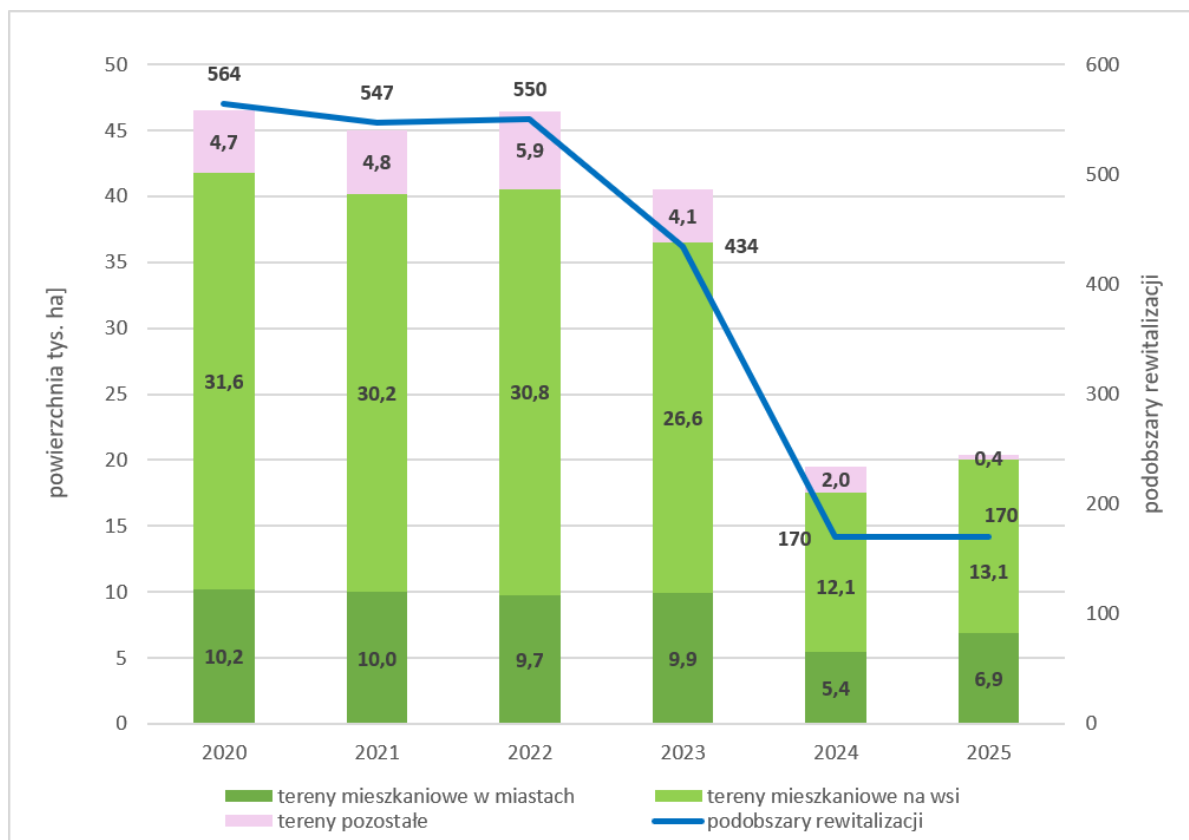
Źródło: Opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych GUS.

⁵ GPR – gminny program rewitalizacji (zgodny z ustawą o rewitalizacji); PR – inny program rewitalizacji.

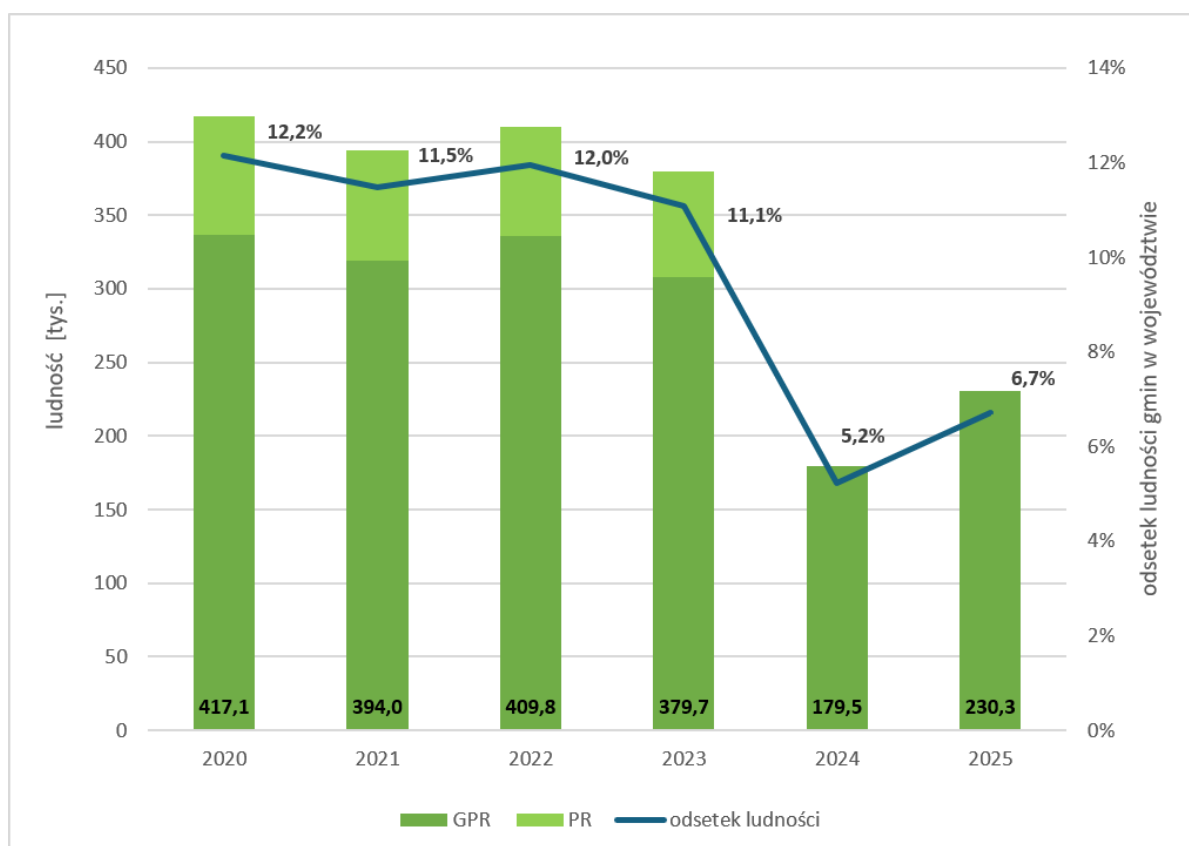
Wykres 8. Powierzchnia obszarów rewitalizacji wyznaczonych przez gminy prowadzące działania rewitalizacyjne w województwach w latach 2020-2025. Dla 2020 r. – na podstawie wszystkich rodzajów dokumentów, dla 2025 r. – dla GPR

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych GUS.

Wykres 9. Powierzchnia obszarów rewitalizacji wyznaczonych przez gminy prowadzące działania rewitalizacyjne w województwie małopolskim w latach 2020-2025 wg kierunków użytkowania. Dla lat 2020-2023 – na podstawie wszystkich rodzajów dokumentów, od 2024 r. – dla GPR

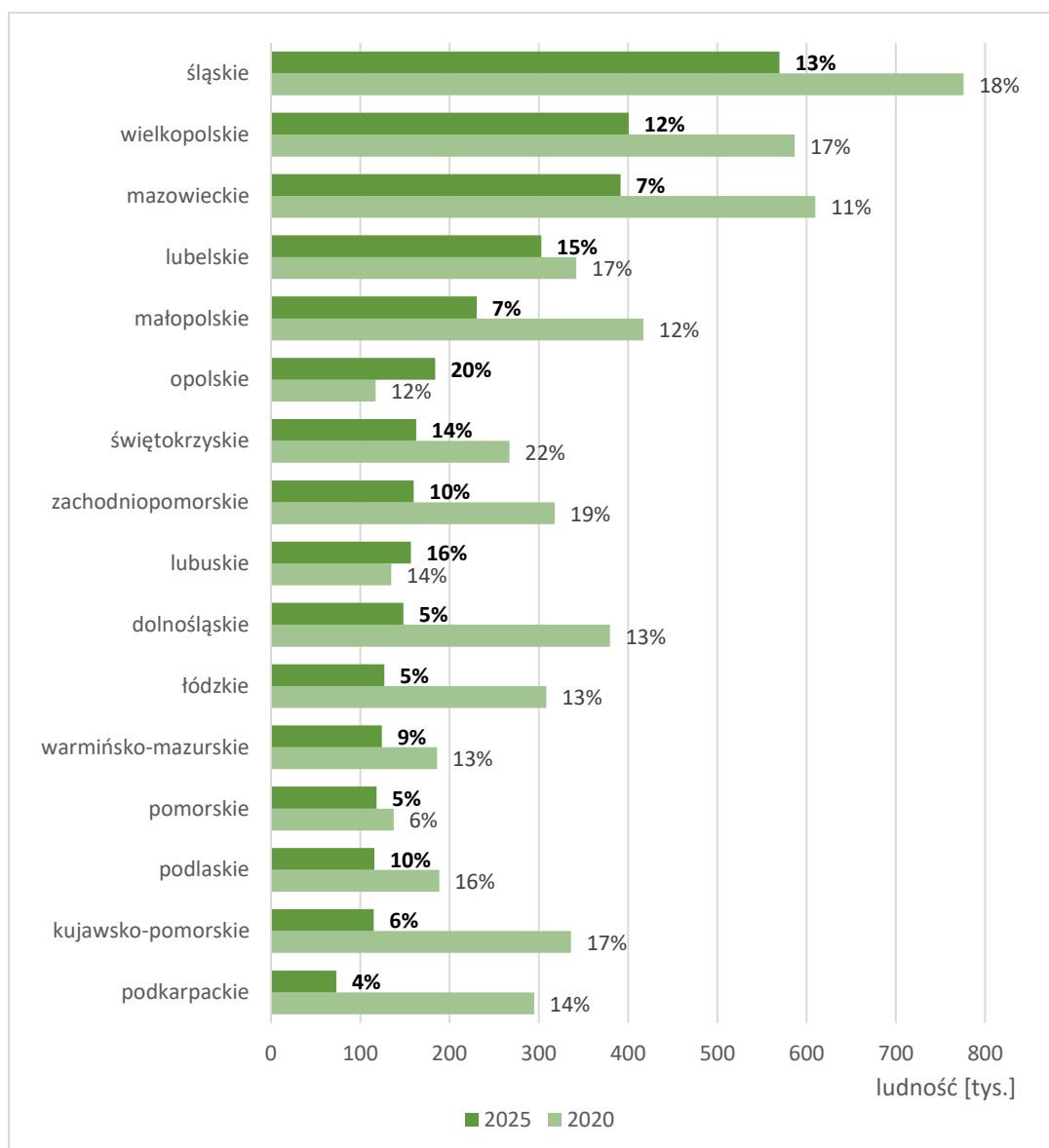
Źródło: Opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych GUS.

Wykres 10. Ludność obszarów rewitalizacji wyznaczonych przez gminy prowadzące działania rewitalizacyjne w województwie małopolskim w latach 2020-2025 wg rodzajów dokumentu⁶

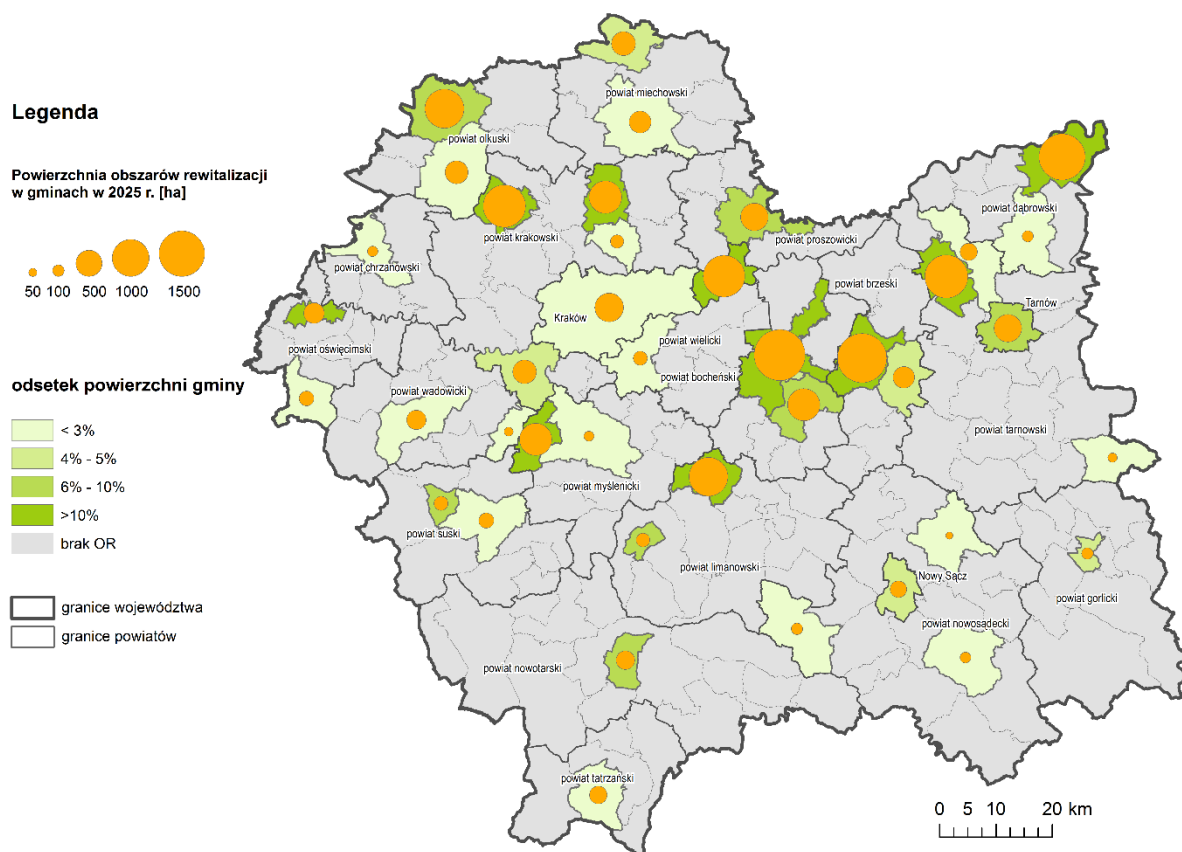
Źródło: Opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych GUS.

⁶ GPR – gminny program rewitalizacji (zgodny z ustawą o rewitalizacji); PR – inny program rewitalizacji.

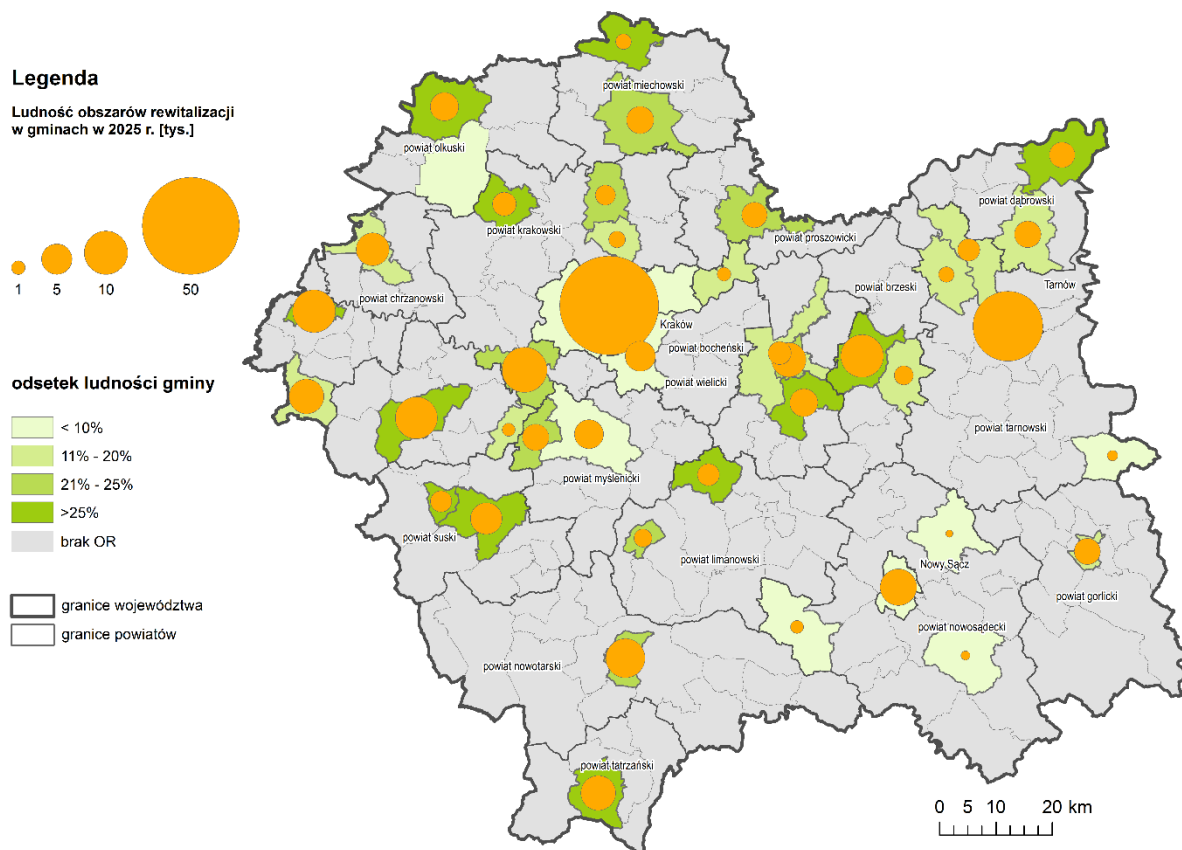
Wykres 11. Ludność obszarów rewitalizacji wyznaczonych przez gminy prowadzące działania rewitalizacyjne w województwach w latach 2020 i 2025. Dla 2020 r. – na podstawie wszystkich rodzajów dokumentów, dla 2025 r. – dla GPR

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych GUS.

Rysunek 2. Powierzchnia obszarów rewitalizacji w gminach województwa małopolskiego w 2025 r.

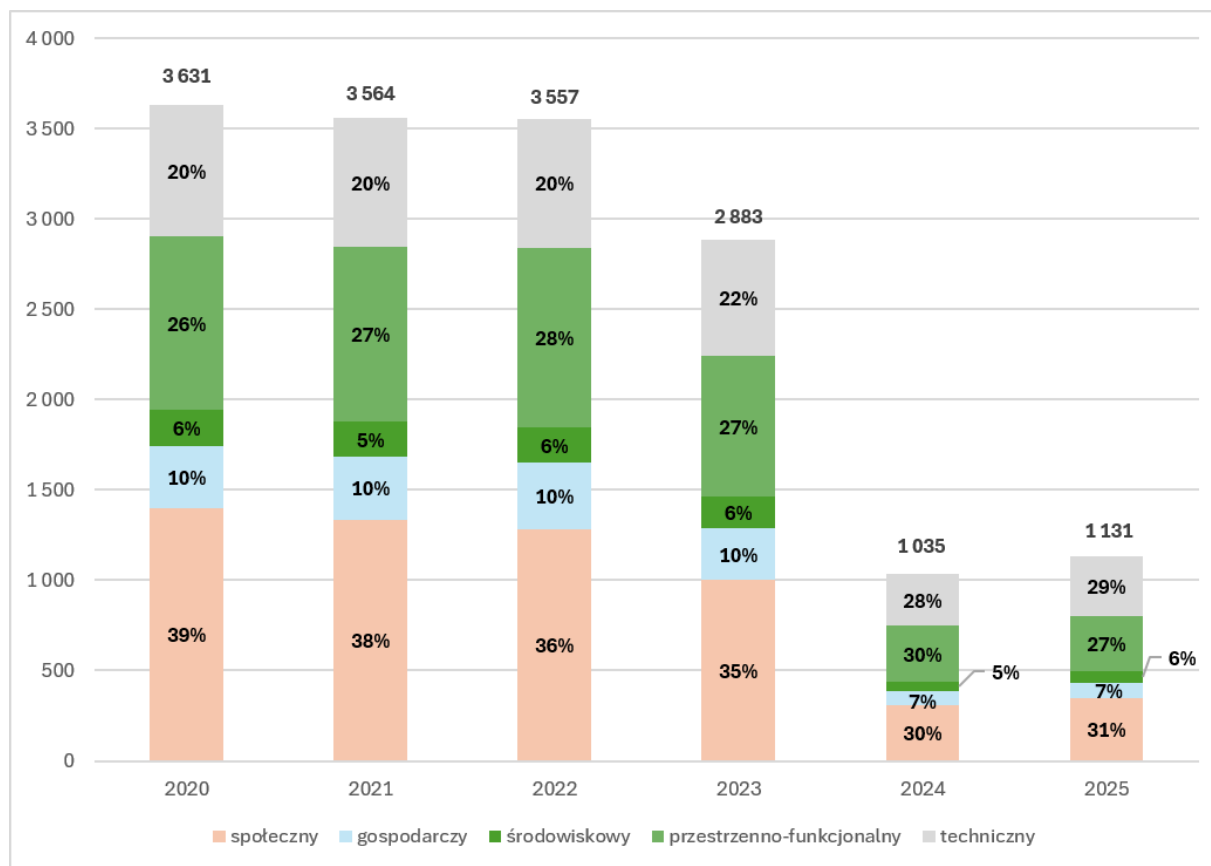
Źródło: Opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych GUS.

Rysunek 3. Ludność obszarów rewitalizacji w gminach województwa małopolskiego w 2025 r.

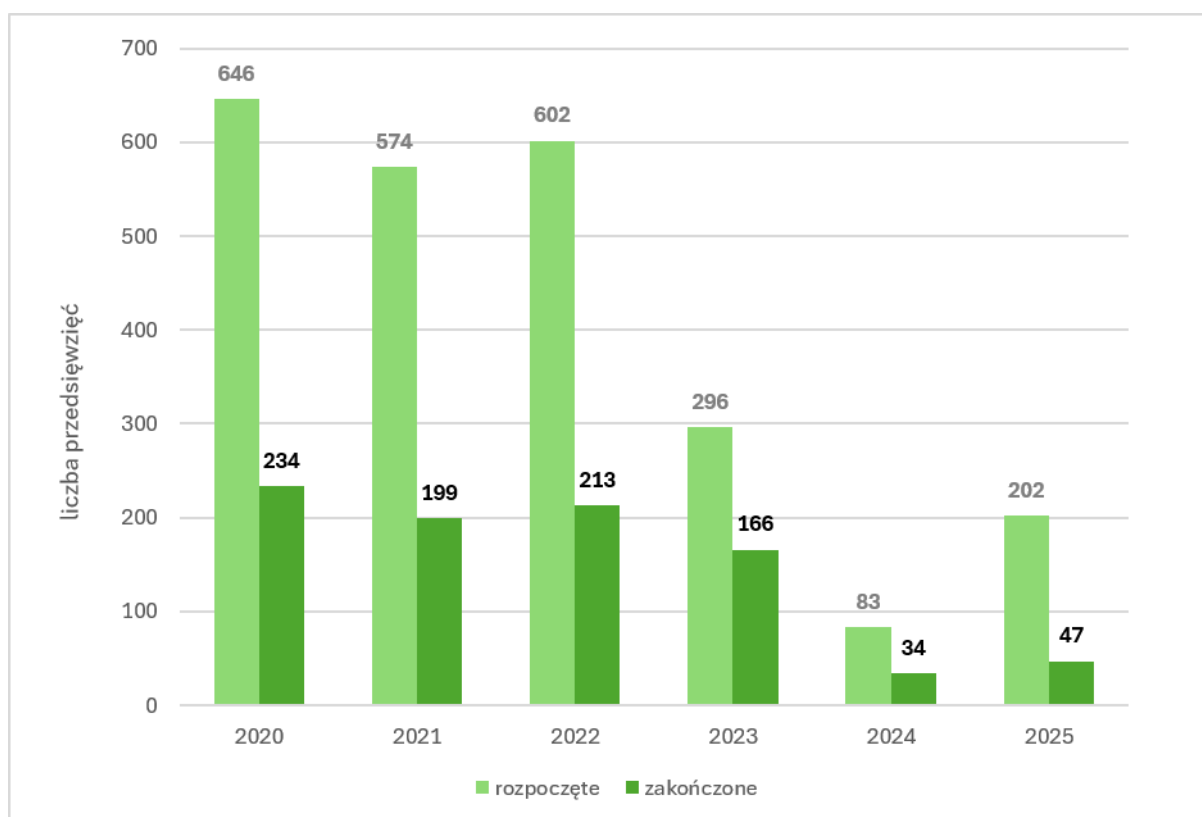
Źródło: Opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych GUS.

Przedsięwzięcia z zakresu rewitalizacji

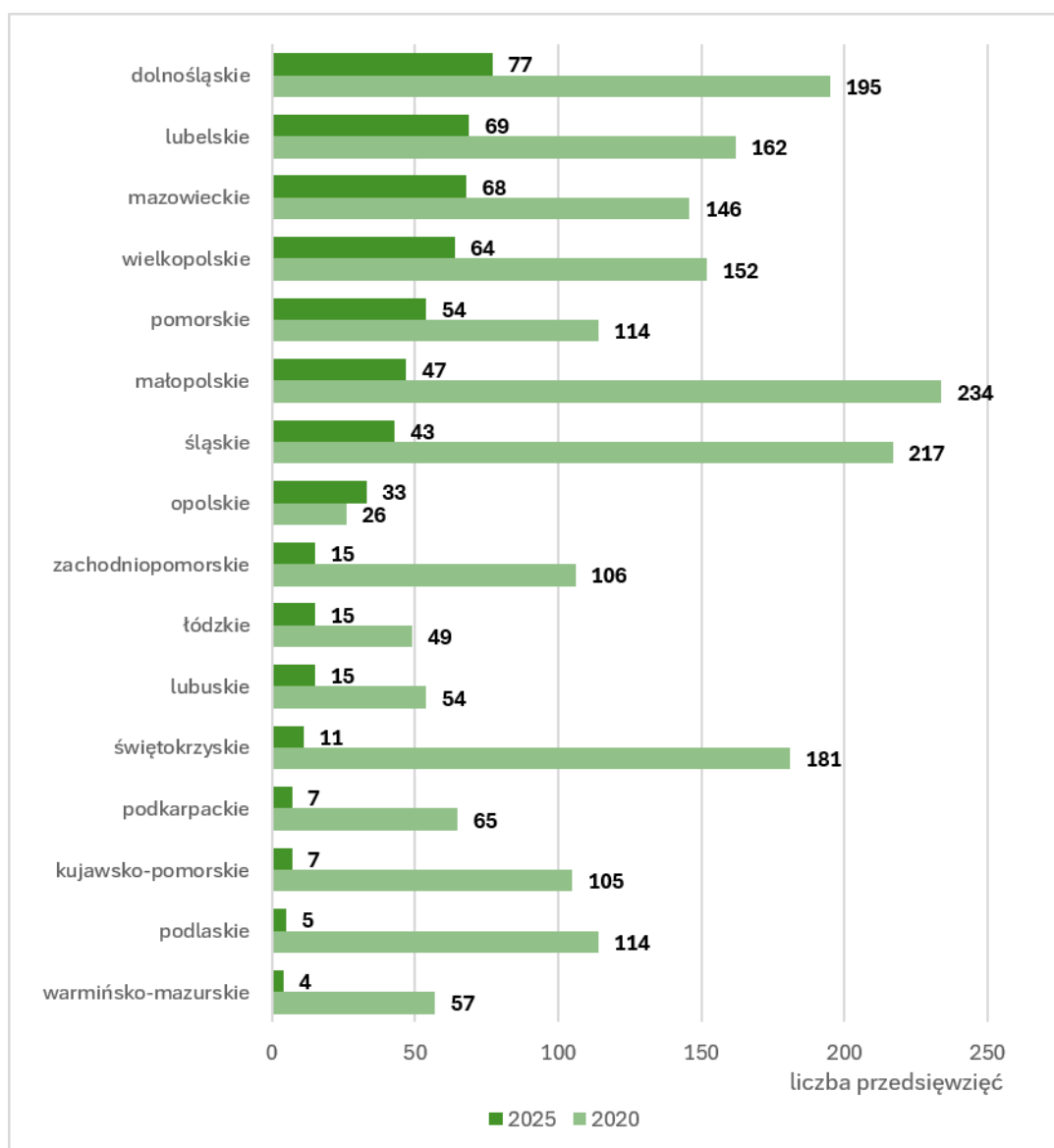
Wykres 12. Przedsięwzięcia z zakresu rewitalizacji prowadzone w gminach w województwie małopolskim w latach 2020-2025 – zaplanowane w programach rewitalizacji na cały okres ich obowiązywania wg dominującego rodzaju interwencji (do 2023 r. na podstawie GPR i PR, od 2024 r. tylko GPR)

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych GUS.

Wykres 13. Przedsięwzięcia z zakresu rewitalizacji prowadzone w gminach w województwie małopolskim w latach 2020-2025 – rozpoczęte niezakończone w roku sprawozdawczym oraz zakończone w danym roku (do 2023 r. na podstawie GPR i PR, od 2024 r. tylko GPR)

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych GUS.

Wykres 14. Przedsięwzięcia z zakresu rewitalizacji prowadzone w gminach w województwach w latach 2020 i 2025 zakończone w danym roku. Dla 2020 r. – na podstawie wszystkich rodzajów dokumentów, dla 2025 r. – dla GPR

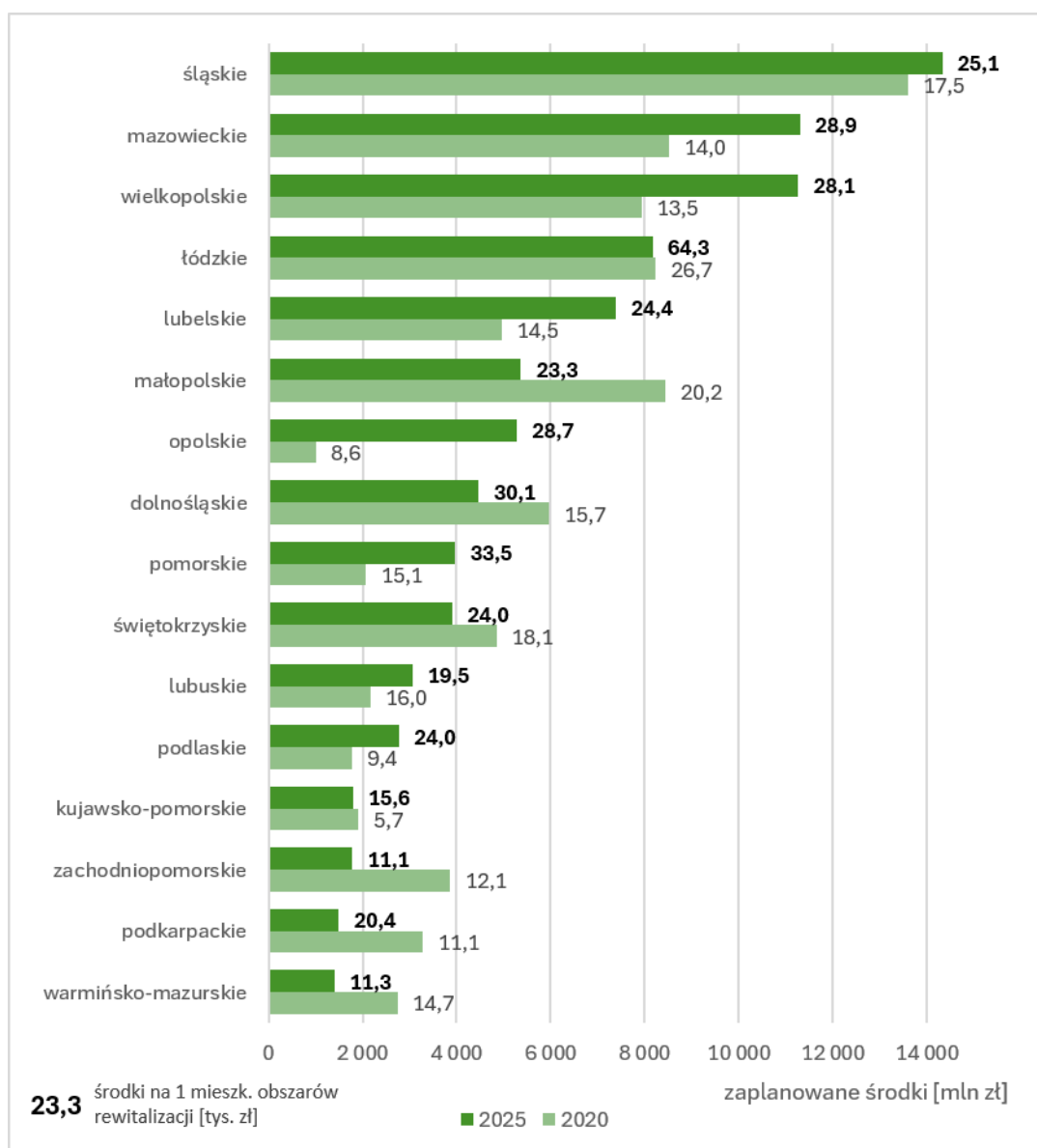
Źródło: Opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych GUS.

Finansowanie rewitalizacji

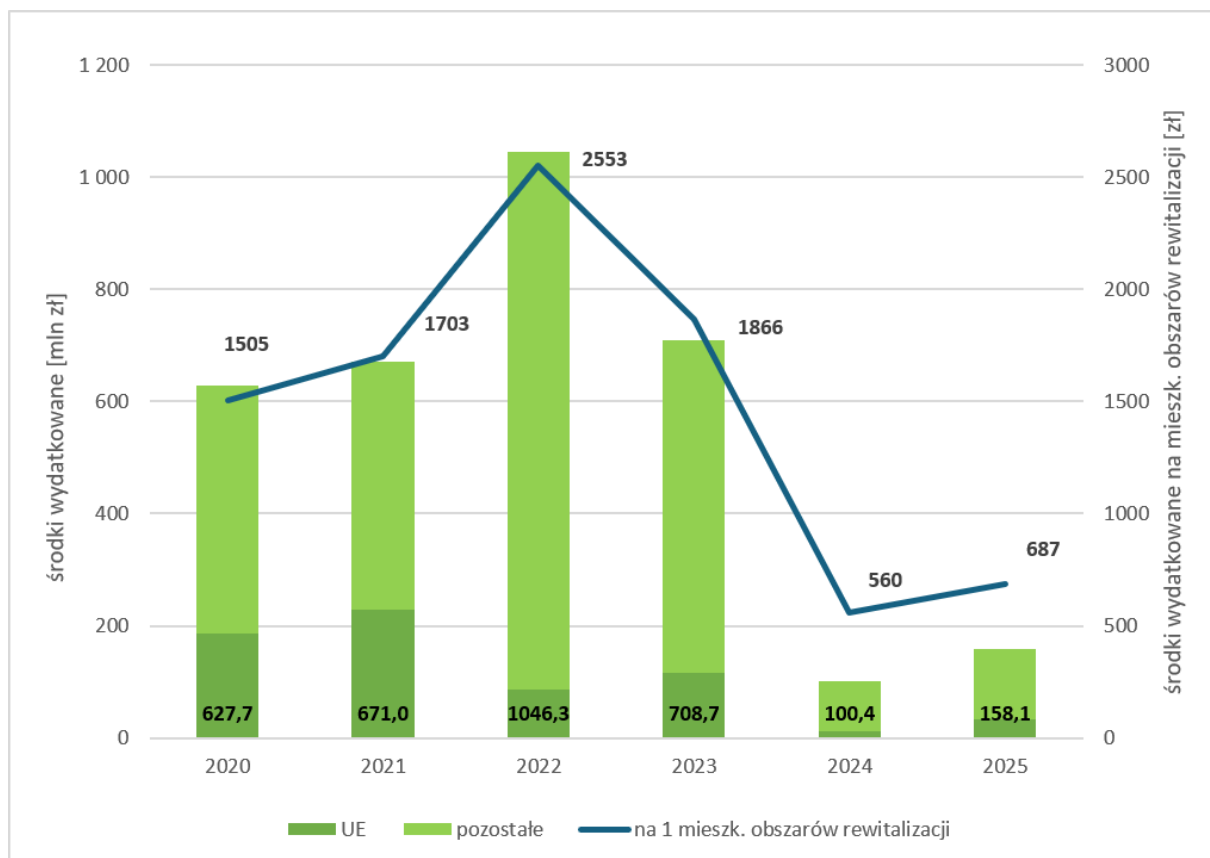
Wykres 15. Szacunkowe środki zaplanowane na cały okres rewitalizacji według źródeł finansowania w gminach w województwie małopolskim w latach 2020-2025 (do 2023 r. na podstawie GPR i PR, od 2024 r. tylko GPR)

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych GUS.

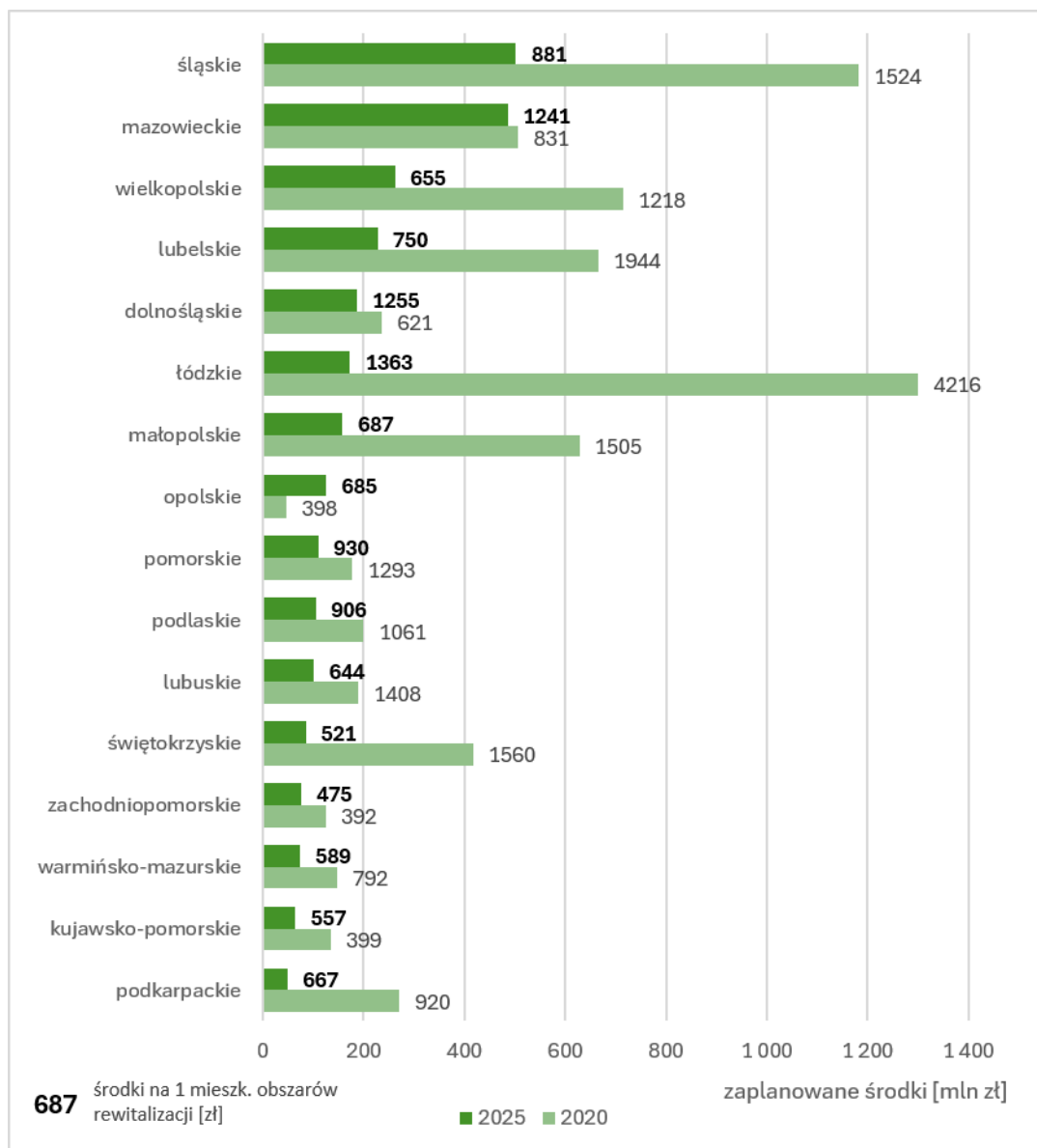
Wykres 16. Środki zaplanowane na cały okres rewitalizacji w gminach w województwach w latach 2020 i 2025. Dla 2020 r. – na podstawie wszystkich rodzajów dokumentów, dla 2025 r. – dla GPR

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych GUS.

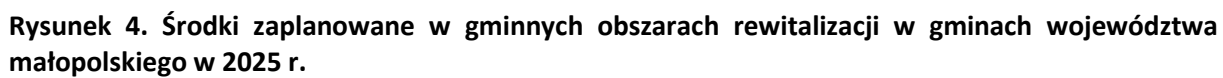
Wykres 17. Środki wydatkowane w roku sprawozdawczym na przedsięwzięcia rewitalizacyjne ujęte w programie w gminach w województwie małopolskim w latach 2020-2025 (do 2023 r. na podstawie GPR i PR, od 2024 r. tylko GPR)

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych GUS.

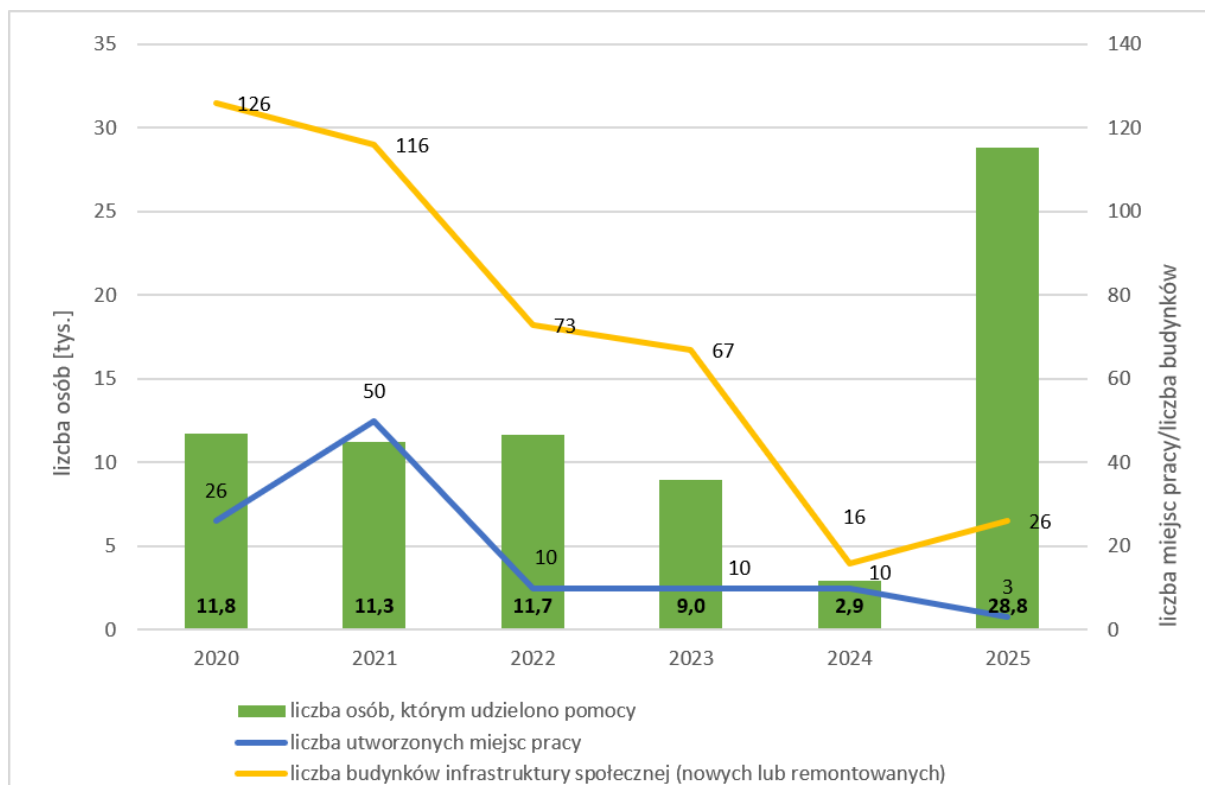
Wykres 18. Środki wydatkowane w roku sprawozdawczym na przedsięwzięcia rewitalizacyjne ujęte w programie w gminach w województwach w latach 2020 i 2025. Dla 2020 r. – na podstawie wszystkich rodzajów dokumentów, dla 2025 r. – dla GPR

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych GUS.

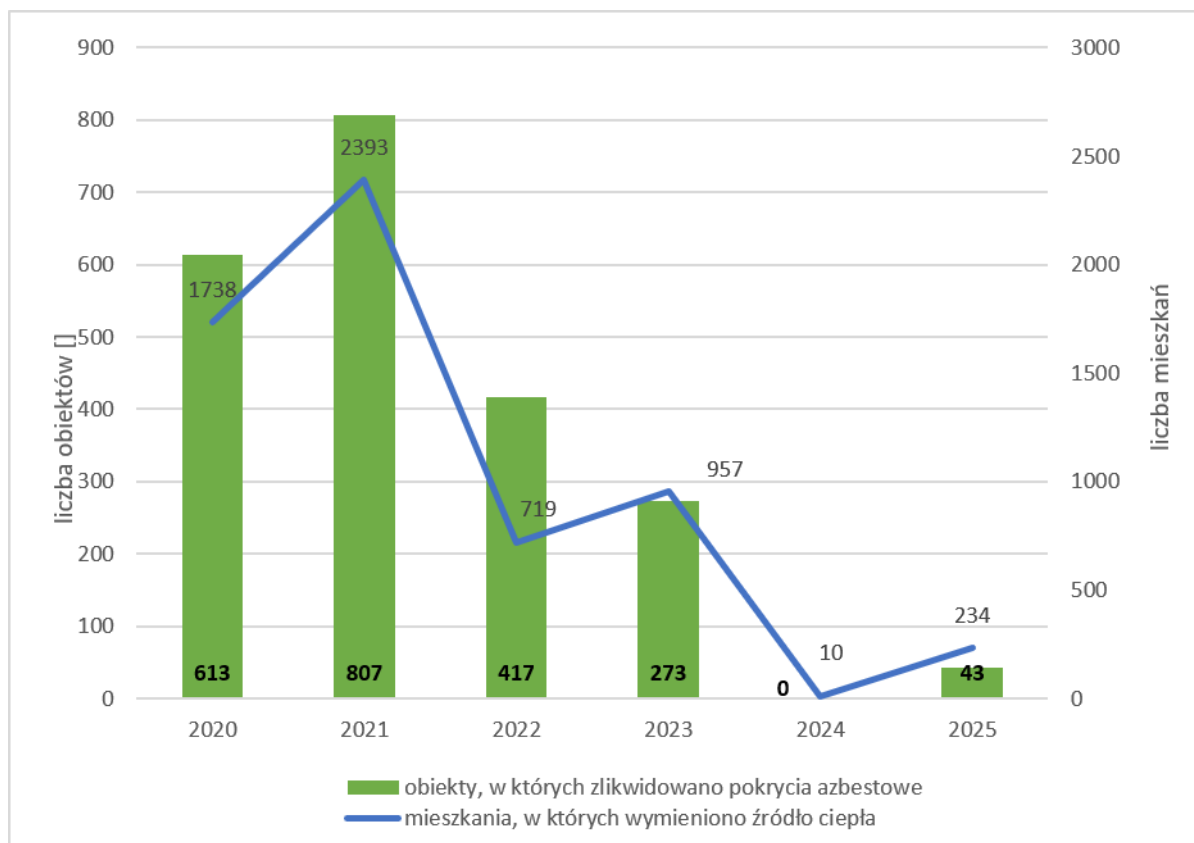
26

Wybrane efekty rewitalizacji

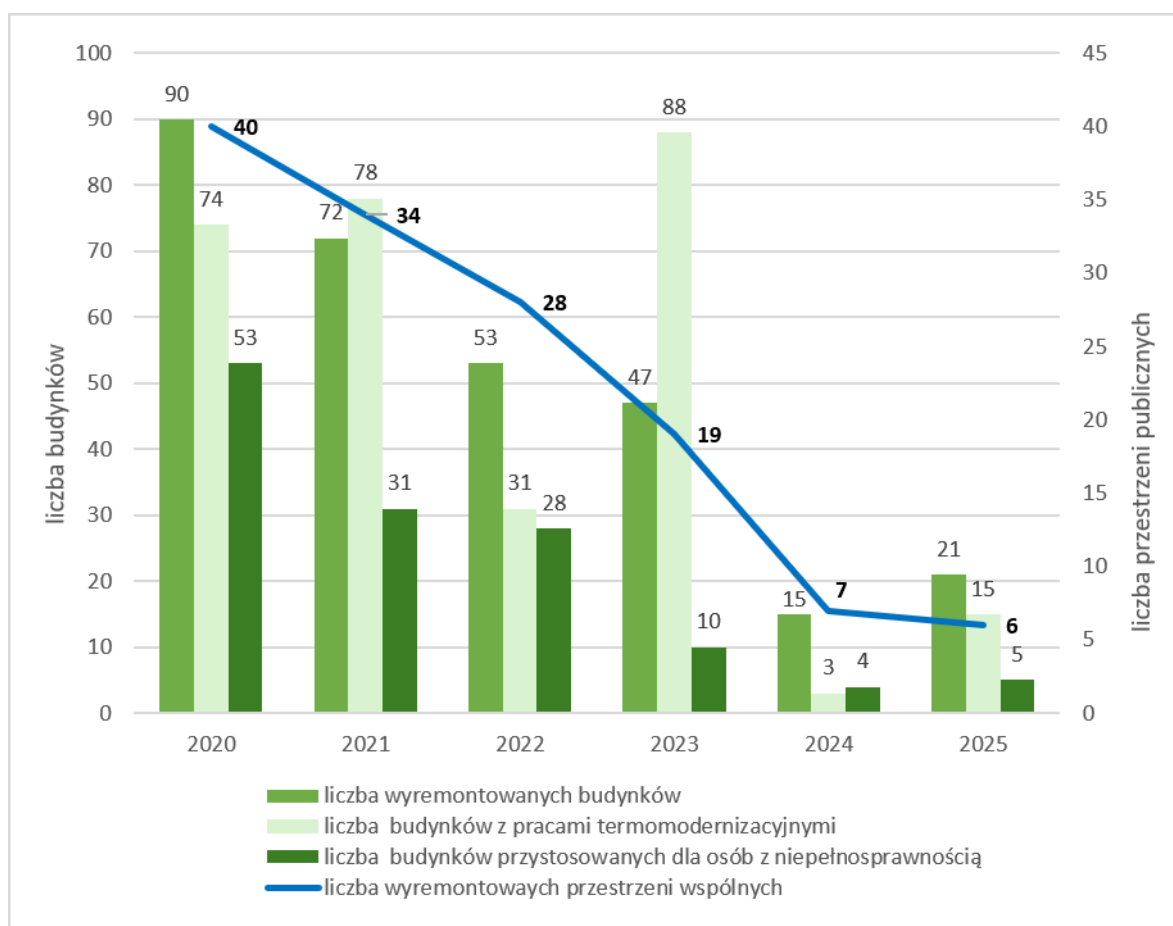
Wykres 19. Efekty (bezpośrednie) działań rewitalizacyjnych w wymiarze społecznym i gospodarczym w roku sprawozdawczym w gminach w województwie małopolskim w latach 2020-2025 (do 2023 r. na podstawie GPR i PR, od 2024 r. tylko GPR)

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych GUS.

Wykres 20. Efekty (bezpośrednie) działań rewitalizacyjnych w wymiarze środowiskowym w roku sprawozdawczym w gminach w województwie małopolskim w latach 2020-2025 (do 2023 r. na podstawie GPR i PR, od 2024 r. tylko GPR)

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych GUS.

Wykres 21. Efekty (bezpośrednie) działań rewitalizacyjnych w wymiarze technicznym i przestrzenno-funkcjonalnym w roku sprawozdawczym w gminach w województwie małopolskim w latach 2020-2025 (do 2023 r. na podstawie GPR i PR, od 2024 r. tylko GPR)

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych GUS.